

Visie op Betalen 2026-2028

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

Meer keuze nodig voor sterker betalingsverkeer

DNB's visie in een oogopslag

Versterken van weerbaarheid en autonomie in de betaalsector

Ambities:

- De weerbaarheid van de betaalketen is versterkt.
- De afhankelijkheid van niet-Europese spelers op kritieke onderdelen van de betaalketen is verkleind.
- Consumenten en ondernemers kunnen kiezen voor digitale betaalmiddelen van Europese bodem waarmee overal in Europa kan worden betaald.
- De maatschappij begrijpt dat investeringen noodzakelijk zijn om de weerbaarheid te vergroten.
- Contant geld blijft voldoende beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar.

Toegang tot het betalingsverkeer blijft onverminderd belangrijk

Stimuleren van innovaties in de betaalmarkt

Particulier betalingsverkeer

Ambities:

- Consumenten zijn goed geïnformeerd over vernieuwingen in betaalmiddelen en kunnen bewuste keuzes maken in het gebruik.
- Betaalfraude is teruggedrongen door samenwerking in en met de sector.
- Betaaldienstverleners zijn transparant over AI gebruik, leggen het uit en beheersen de risico's.
- Vernieuwingen op het gebied van contant geld dragen bij aan beschikbaarheid, veiligheid en betaalbaarheid van contant geld.

Betalingsverkeer tussen financiële instellingen

Ambities:

- Het systeem van centrale bankdiensten groeit mee met innovaties in het betalingsverkeer.
- Betalingen naar niet-eurolanden zijn sneller en goedkoper geworden.
- Centralebankgeld is beschikbaar voor het afwickelen van DLT-transacties.
- Europese stablecoins en andere commerciële vormen van digitaal geld krijgen volop ruimte zich in de markt te bewijzen.

Inleiding

Geld, betalen en betalingsverkeer functioneren op basis van vertrouwen. Om dat vertrouwen te beschermen zijn veiligheid, toegankelijkheid en weerbaarheid essentieel. Want dagelijks vinden in Nederland miljoenen betalingen plaats. Achter al die betalingen schuilt een complex systeem dat continu in beweging is.

Door geopolitieke spanningen, druk op Europese autonomie en technologische vernieuwingen is het nu meer nodig dan voorheen om het systeem van betalen betrouwbaar en veilig te houden. Dit is een kerntaak van De Nederlandsche Bank (DNB) om daarmee het vertrouwen in betalen te beschermen.

DNB houdt daarbij onverminderd aandacht voor de toegankelijkheid van het betalingsverkeer (zie Box 1). Het is voor zowel consumenten als ondernemers bijna onmogelijk om in de huidige maatschappij te functioneren zonder of met beperkte toegang tot het betalingsverkeer. Ook de groep mensen die moeite heeft met betalen door de digitalisering moet volwaardig kunnen deelnemen. Wij moedigen partijen aan door te gaan op de ingeslagen weg van betere dienstverlening voor deze groep om zo een kloof in de samenleving te voorkomen. Daarbij dient ook oog te zijn voor de spanning die kan bestaan tussen innovaties in betaalproducten en toegankelijkheid.

Deze visie schetst DNB's zienswijze op het betalingsverkeer voor de periode 2026 – 2028, en borduurt voort op eerdere visies. We geven inzicht in de ambities die we nastreven en wat van ons mag worden verwacht. Samen met marktpartijen, overheid en maatschappelijke organisaties werken we aan een toekomstbestendig, veilig betaalsysteem voor iedereen; essentieel in het huidige, meer onzekere tijdsgewricht.

Naast onze taken voor een goede werking van het betalingsverkeer, met veel inzet op toegankelijkheid, richt DNB zich in de komende jaren in het bijzonder op twee speerpunten.

1 Versterken van weerbaarheid en autonomie in de betaalsector

Het vergroten van weerbaarheid en autonomie van de Europese betaalsector is cruciaal in het veranderende geopolitiek landschap waarin mondiale samenwerking niet meer vanzelfsprekend is. DNB streeft naar minder afhankelijkheid van niet-Europese partijen en stimuleert de komst van digitale Europese betaalmiddelen, zoals de digitale euro en Wero. Tegelijkertijd is aandacht vereist voor het versterken van de weerbaarheid van kritieke schakels en partijen in de betaalketen. Dit alles brengt noodzakelijke investeringen met zich mee. DNB werkt aan breed maatschappelijk draagvlak voor een goede balans tussen weerbaarheid en betaalbaarheid. Contant (publiek) geld vormt daarbij een fundament en DNB hecht groot belang aan het beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar blijven van publiek geld in verschillende verschijningsvormen.

2 Stimuleren van innovaties in de betaalwereld

Innovaties verdienen de ruimte, zolang de stabiliteit en betrouwbaarheid van betalingen zijn veiliggesteld. Mensen en bedrijven moeten erop kunnen vertrouwen dat zij veilig kunnen betalen, zonder zich zorgen te maken over wat er achter de schermen gebeurt bij de verwerking van een transactie. Trends zoals digitale portemonnees (wallets) en het gebruik van kunstmatige intelligentie (AI) hebben de komende jaren de aandacht van DNB. Fraudepreventie wordt steeds uitdagender, waarbij zowel betaaldienstverleners als consumenten en ondernemers een eigen en gezamenlijke rol hebben om betaalfraude terug te dringen.

Centrale banken vervullen een ankerrol voor het vertrouwen. Enerzijds via de directe uitgifte van centrale bankgeld voor het publiek en anderzijds via de finale afwikkeling van transacties tussen financiële instellingen. Door verdergaande digitalisering ontstaan nieuwe betaaltrends en geldbehoeftes.

We werken aan een digitale euro in aanvulling op het contante geld voor het publiek. Daarnaast gaan DNB en de centrale banken in het Eurosysteem de brug slaan naar verschillende Distributed Ledger Technology (DLT) platformen. Hiermee geven we nieuwe technologieën en innovaties in de markt volop de ruimte om zichzelf te bewijzen en de Europese Spaar- en Investeringsunie (SIU) te versterken.

Box 1 Toegankelijkheid van betalen zekerstellen

Toegang tot het betalingsverkeer blijft onverminderd belangrijk voor DNB. Betalingsverkeer moet veilig, betrouwbaar en toegankelijk zijn voor iedereen. Dat geldt voor zowel consumenten als zakelijke partijen. De toegang tot betaaldiensten is dankzij digitale innovaties voor de meeste mensen vergemakkelijkt. Tegelijkertijd is het risico toegenomen dat bepaalde groepen juist minder goed hun betaalzaken kunnen regelen.

DNB roept partijen op om hun betaaldiensten nog inclusiever te maken. De groep mensen die problemen ervaart door digitalisering is groot en divers. Hiertoe behoren bijvoorbeeld mensen die minder taal- en digitaal vaardig zijn, mensen met een fysieke beperking of mensen die geen toegang hebben tot benodigde digitale middelen. De afgelopen jaren hebben banken – gezamenlijk en individueel – de handschoen opgepakt om digitaal betalingsverkeer inclusiever te maken. Zo verbeterden zij hun telefonische dienstverlening, bieden ze persoonlijke hulp, en genereerden zij meer bekendheid voor bestaande initiatieven. Belangen- en vrijwilligersorganisaties hebben hier cruciale rollen in het helpen van hun achterban. DNB moedigt partijen aan om deze goede initiatieven voort te zetten en nieuwe te blijven ontwikkelen. Samen met het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB) voorkomen we zo dat een kloof ontstaat in de samenleving.

Ook de toegang tot zakelijke betaaldiensten moet beschikbaar blijven voor elke bonafide ondernemer, stichting en vereniging. Zonder die toegang is effectieve deelname aan het betalingsverkeer in feite onmogelijk. Niet alleen staat de toegang binnen specifieke sectoren onder druk, ook de doorlooptijd om toegang te verkrijgen, is soms problematisch.

Versterken van weerbaarheid en autonomie in de betaalsector

Autonomie in het betalingsverkeer heeft prioriteit in een fundamenteel veranderend tijdsgewricht. Het geopolitieke klimaat is verhard en de mondiale samenwerking is minder vanzelfsprekend. Tegelijkertijd is de constatering dat een autonome positie van Europa op het gebied van betalingsverkeer nog niet is bereikt, terwijl dit juist nu meer dan ooit nodig is om het vertrouwen te kunnen beschermen.

Versterking van de weerbaarheid is eveneens urgent. Dat komt enerzijds door het steeds guurdere internationale speelveld en de groeiende afhankelijkheid van niet-Europese spelers. Anderzijds is het urgent doordat cyberaanvallen en digitale criminaliteit dagelijkse realiteit zijn, met grote risico's voor de veiligheid van betalen en het functioneren van het betalingsverkeer. Daarbovenop komt de dreiging van toekomstige technologieën, zoals kwantumcomputers, die bestaande beveiligingsmechanismen kunnen ondermijnen.

Ambitie: De weerbaarheid van de betaalketen is versterkt.

Het particuliere (retail) betalingsverkeer is kwetsbaar in geval van uitval van een aantal kritieke spelers. Daarom moet de weerbaarheid van die kritieke spelers goed op orde zijn. Dit betreft de grootbanken, (internationale) kaartorganisaties, grote processoren en partijen in de keten van contant geld voor de bevoorrading van geldautomaten. De mogelijkheid tot uitval van deze ketenpartijen voor een langere periode geeft aanleiding tot zorg.

Uitval van de betaalfunctie leidt tot verlies van vertrouwen in het betalingsverkeer. Consumenten en bedrijven kunnen in dergelijke gevallen bijvoorbeeld geen boodschappen afrekenen en geen salaris betalen of

ontvangen. Het [toonbank](#)betalingsverkeer is bij uitstek kwetsbaar vanwege de sterke afhankelijkheid van betalingen met een betaalpas of smartphone, oftewel het 'pinnen'. Dit soort betalingen betreffen vaak eerste levensbehoeften, en als die niet bereikbaar zijn, leidt dat tot ongemak of maatschappelijke onrust. Het probleem is dat bestaande noodverwerking slechts korte periodes van uitval kan opvangen. Contant geld kan niet (meer) als volwaardige back-up voor het pinverkeer functioneren. Tegelijkertijd is de girale betaalinfrastructuur nu nog niet toereikend om tijdens zo'n tijdelijke uitval te kunnen functioneren, via bijvoorbeeld QR-codes.

Om de betaalketen robuuster te maken zijn acties nodig bij zowel consumenten en winkeliers als betaaldienstverleners (en hun kritieke leveranciers). Het is niet waarschijnlijk dat één individuele aanpassing alle kwetsbaarheden oplost, daarom benoemen wij een reeks maatregelen die weerbaarheid vergroot.

Er zijn meerdere manieren om risico van uitval te verminderen:

Bij verstoring van elektronisch betalingsverkeer aan de kassa vermindert een vorm van [uitgestelde kaartbetaling](#) de schade. Dit wordt ook wel offline pinnen genoemd. Om deze noodvoorziening mogelijk te maken, moeten verschillende partijen in de pin-keten de nodige en soms complexe aanpassingen doorvoeren. In MOB-verband wordt hier verder aan gewerkt met betaaldienstverleners en winkeliers.

Het hanteren van een [dubbele leveranciersstrategie](#) helpt het risico van uitval van één aanbieder te verminderen voor bedrijven en betaaldienstverleners.

Voor huishoudens is het belangrijk dat zij toegang hebben tot **meer dan één betaalmiddel**. Het **MOB** raadt huishoudens aan om genoeg contant geld aan te houden voor een verstoring van 72 uur. Consumenten kunnen daarnaast andere voorzorgsmaatregelen nemen zoals het installeren van de mobielbankieren app zodat girale betalingen mogelijk blijven. Sommige huishoudens maken gebruik van meerdere betaalrekeningen. Zij kunnen kiezen om deze af te nemen bij verschillende aanbieders zodat ze toegang houden tot het systeem, mocht één bank tijdelijk uitvallen.

Verhoging van schaalbaarheid van de logistiek van **contant geld** is nodig voor het geval dat onverwachts een groot beroep moet worden gedaan op contant geld. Omdat de keten van contant geld in Nederland sterk geoptimaliseerd is door verminderd gebruik, kent deze nog slechts beperkte uitbreidingsmarge. Concrete voorbeelden om verder op te schalen zijn: uitbreiding van de bevoorradingscapaciteit van waardevervoerders en koppeling van het aantal geldautomaten aan het inwonersaantal (minimaal 22,3 geldautomaten per 100.00 inwoners). Dit betekent dat het aantal geldautomaten meegroeit met de bevolking.

Uitval van een ketenpartij kan veroorzaakt worden door een storing of een cyberaanval. DNB ziet vooral dat laatste als een grote dreiging.

Een cyberaanval kan niet alleen individuele partijen in de betaalketen raken, maar ook het betalingsverkeer ten dele stilleggen. Dit kan het vertrouwen in het hele financiële systeem schaden. Het is daarom nodig dat alle schakels in de keten onverminderd investeren in digitale weerbaarheid.

Investeren in crisismanagement en het uitwisselen van informatie over cyberdreigingen vergroot de paraatheid van de betaalketen. Daarom brengen we het continu veranderende ecosysteem van de betaalketen, inclusief kritieke leveranciers, in kaart. Zo worden nieuwe risico's zichtbaar.

We moedigen Nederlandse marktpartijen aan deel te nemen aan de verschillende cyberweerbaarheidsprogramma's van DNB, zoals **TIBER** en **ART** testen. DNB begeleidt financiële instellingen met cyberweerbaarheids-testen die worden uitgevoerd in het kader van de Europese Digital Operational Resilience Act (**DORA**). Daarnaast organiseren we crisis-oefeningen op nationaal en sectoraal niveau en werken we samen met de AFM en het Ministerie van Financiën in een crisisstructuur voor de financiële sector (het Tripartiet Crisismanagement Operationeel). Die treedt in werking bij (dreigende) instelling-overstijgende verstoringen van het betalingsverkeer. Samen met andere Europese autoriteiten werken we aan de blijvend hoge cyberweerbaarheid van onze marktinfrastucturen.

Ambitie: De afhankelijkheid van niet-Europese spelers op kritieke onderdelen van de betaalketen is verkleind.

In het ecosysteem van het betalingsverkeer spelen steeds meer partijen een rol. Diverse proces- en productinnovaties verbeteren de efficiëntie en de betaalervaring voor consumenten en winkeliers. Hiermee heeft een aantal niet-Europese partijen een (kritieke) rol in de betaalketen verkregen. De illustratie op de volgende pagina toont de sterke toename van rollen en partijen die betrokken zijn bij de afhandeling van kaartbetalingen.

DNB hecht waarde aan Europese zelfstandigheid in de betaalketen.

In het licht van geopolitieke ontwikkelingen en het belang van verdere Europese autonomie is een te grote afhankelijkheid van niet-Europese spelers onwenselijk. Stabiliteit, betrouwbaarheid en bescherming van privacy zijn belangrijke aspecten die Europa in eigen hand moet hebben. Wij stellen nadrukkelijk niet voor om samenwerking met niet-Europese partijen te beëindigen, maar ondernemen actie om Europa minder afhankelijk te maken door eigen Europese betaaloplossingen te ontwikkelen en aan te bieden.

Betaalcircuit kaartbetaling

Het betaalcircuit is de afgelopen decennia complexer geworden.

Door nieuwe businessmodellen in het betaalcircuit zijn extra rollen ontstaan, waarbij gespecialiseerde – vaak niet-Europese – toetreders taken overnemen die voorheen door traditionele spelers werden uitgevoerd.

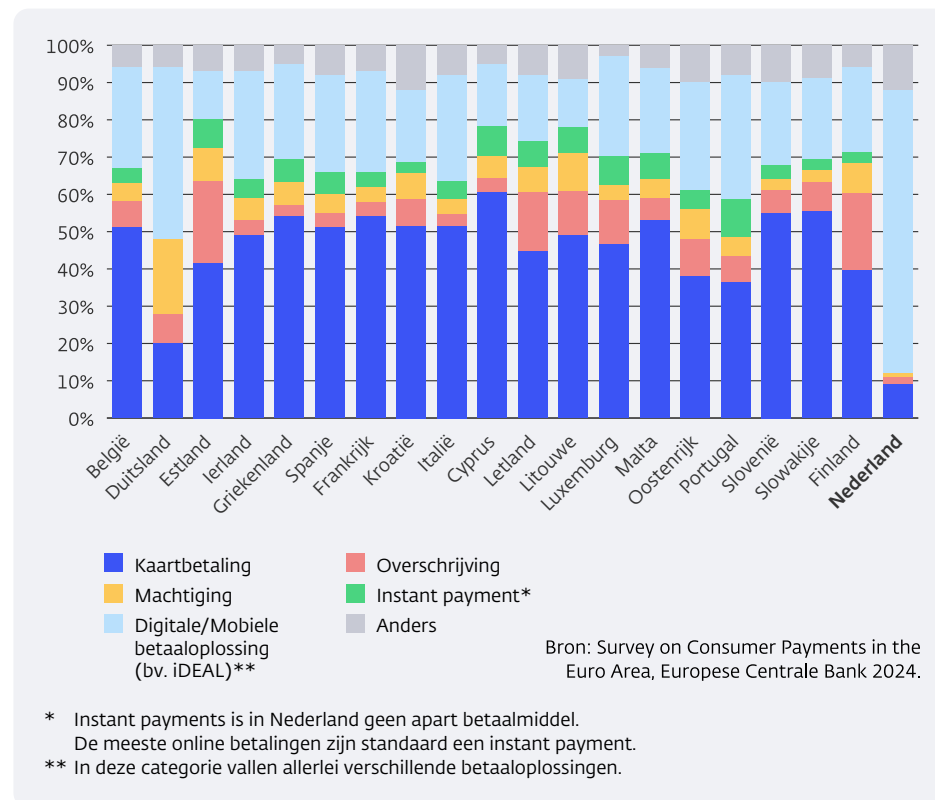

Ambitie: Consumenten en ondernemers kunnen kiezen voor digitale betaalmiddelen van Europese bodem waarmee overal in Europa kan worden betaald.

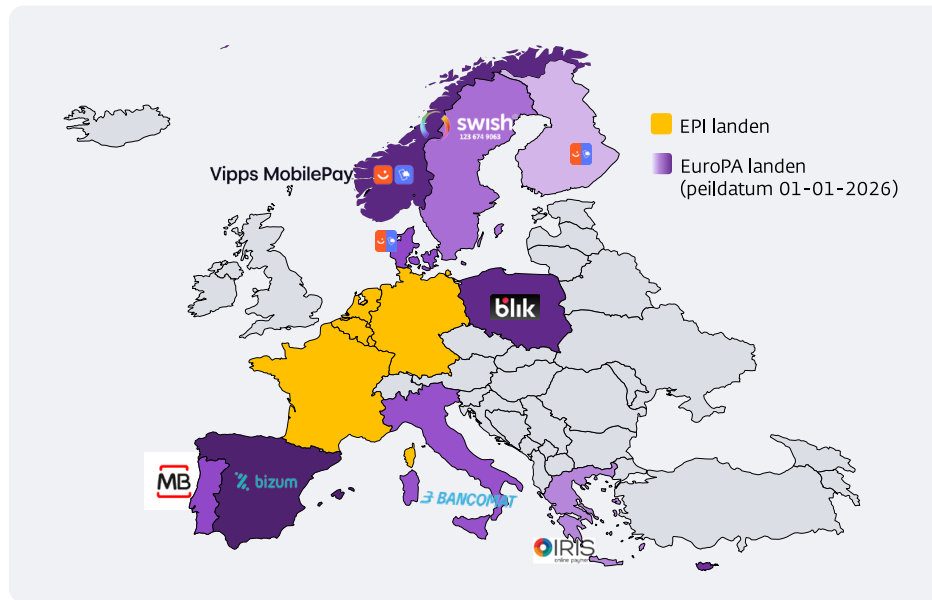
DNB maakt zich sterk voor de komst van Europese betaalmiddelen voor strategische autonomie in het particuliere betalingsverkeer. Zo'n betaalmiddel vermindert de afhankelijkheid van betaaloplossingen die buiten Europa worden aangestuurd. Het vormt een logische stap in de verdere ontwikkeling van de interne Europese betaalmarkt. Op dit moment beschikt Europa over een ruim palet aan nationale betaalmogelijkheden. Er ontbreekt vooralsnog een uniform retail betaalmiddel dat overal in Europa gebruikt kan worden aan zowel de fysieke als online kassa's. Op de fundamenteën van de euro en IBAN (het systeem van bankrekeningen in Europa) zijn al wel uniforme Europese bankoverschrijvingen, incasso's en instant payments ontstaan. Het is tijd om dit uit te breiden met Europese betaaloplossingen voor de kassa.

DNB moedigt private initiatieven aan te komen met een Europese retail betaaloplossing. Op dit moment richten drie initiatieven zich op het bouwen en uitrollen van een pan-Europese retail betaaloplossing. Er is één publiek initiatief: de digitale euro. Daarnaast zijn er twee private initiatieven: European Payments Initiative (EPI) en European Payments Alliance (EuroPA). Private partijen zijn bij uitstek in staat om in te spelen op de marktvraag en toegevoegde waarde te bieden. EPI start in vijf landen: Duitsland, Frankrijk, Nederland, België en Luxemburg. Het richt zich met de betaaloplossing Wero allereerst op e-commerce betalingen en betalingen tussen personen onderling. In dit verband is het Nederlandse iDEAL in 2024 overgenomen door EPI en rolt Wero in 2026 uit in Nederland. DNB is alert op de zorgen die leven bij consumenten en winkeliers rondom de migratie naar Wero en ziet op actieve en betrokken wijze toe op de aanpak en voortgang van de overgang. In een later stadium voorziet EPI een toepassing voor betalen aan de kassa.

Figuur 1 De online-betaalmarkt in Europa is verdeeld

EPI werkt samen met EuroPA om grensoverschrijdende betalingen ook tussen beide initiatieven te realiseren. EuroPA is een vergelijkbaar samenwerkingsinitiatief van aanbieders van mobiele betaaloplossingen uit Italië, Spanje, Portugal, Griekenland, Polen, Denemarken, Finland en Noorwegen. Het heeft als doel om bestaande mobiele betaaloplossingen in die landen grensoverschrijdend te laten functioneren door het realiseren van interoperabiliteit. Wel waarschuwen we dat de gekozen route van interoperabiliteit van de private initiatieven niet moet leiden tot het in stand houden van versnipperde nationale betaaloplossingen. Voor consumenten en winkeliers is uniformiteit nodig. Daarnaast zijn schaalbaarheid en wendbaarheid succesfactoren op de betaalmarkt.

Figuur 2a EPI en EuroPA landen

DNB is voorstander van het invoeren van de digitale euro, het publieke initiatief om een Europese retail betaaloplossing te realiseren. In 2028 willen wij – samen met de twintig andere eurolanden – ver zijn met de bouw en realisatie van de digitale euro zodat deze op middellange termijn in te voeren is, als de politiek de noodzakelijke wetgeving goedkeurt. Het digitale euro-project is een initiatief van de Europese Centrale Bank (ECB) en de Europese Commissie (EC) om publiek geld in een digitale vorm te ontwikkelen dat iedereen in het eurogebied kan gebruiken. Het doel is om een digitale variant van contant geld te creëren, die zowel online als offline gebruikt kan worden.

In Nederland vermindert de digitale euro de afhankelijkheid van niet-Europese partijen. Ruim 80% van de betalingen aan de kassa verloopt via betaalkaarten, fysiek of op de telefoon (Figuur 3). Voor deze kaartbetalingen is Nederland vrijwel volledig aangewezen op twee grote Amerikaanse ondernemingen. Daarmee kan onze cruciale betaalinfrastructuur gebruikt

Figuur 2b Digitale euro landen

worden als geopolitiek drukmiddel. Maar een offline variant van de digitale euro biedt consumenten de mogelijkheid om altijd digitaal te kunnen betalen, zelfs bij storingen in het internet- of stroomnetwerk. Al met al is een publieke digitale euro een wenselijke aanvulling op private betaalmiddelen. In het huidige landschap is plek voor een laagdrempelige betaaloplossing voor het gehele eurogebied dat zich richt op publieke belangen, zoals extra weerbaarheid en extra privacybescherming ten opzichte van bestaande digitale oplossingen.

DNB ziet de digitale euro vooral als aanvulling op en katalysator van private betaaloplossingen. De digitale euro kan private betaaloplossingen helpen om geaccepteerd te worden in winkels, omdat het zorgt voor open standaarden aan de kassa waar ook private Europese partijen gebruik van kunnen maken. Het vormt als het ware een breekijzer om de toegang tot acceptatienetwerken in winkels te vergroten en sneller schaalgroottes te realiseren.

Ambitie: De maatschappij begrijpt dat investeringen noodzakelijk zijn om de weerbaarheid te vergroten.

Het vergroten van weerbaarheid en autonomie brengt kosten met zich mee. Maatregelen die kwetsbaarheden verminderen en afhankelijkheden terugdringen, vergen investeringen door alle partijen in de betaalketen. DNB denkt mee met vertegenwoordigers van zowel vraagzijde (consumenten en winkeliers) als aanbodzijde (betaaldienstverleners) om die kostenstijgingen op een aanvaardbare manier binnen de keten te dragen. Het MOB is hiervoor het aangewezen gremium.

Onze ambitie is een toekomstbestendige balans in de verdeling van de betalingsverkeerkosten tussen winkeliers, consumenten, betaaldienstverleners en andere derde partijen. Momenteel kent Nederland een nationale uitzondering op het Europese vergoedingsplafond voor kaartbetalingen, wat resulteert in een relatief laag tarief voor Nederlandse winkeliers in vergelijking tot de tarieven elders in Europa. DNB verkent met betrokken partijen of aanpassingen hierin wel of niet noodzakelijk zijn. Daarbij wordt rekening gehouden met verschillende publieke belangen zoals efficiency, concurrentie en weerbaarheid op de lange termijn. DNB wil niet dat een onevenwichtig vergoedingsstelsel investeringen in verbeteringen of weerbaarheid van het betalingsverkeer belemmert.

Ambitie: Contant geld blijft voldoende beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar.

Contant geld wordt uitgegeven door de centrale bank en is daarmee publiek geld, wat het fundament voor vertrouwen in het economische en sociale systeem vormt. Contante betalingen vormen nu ongeveer 20% van het totaal aantal toonbankbetalingen in Nederland, terwijl in 2014 nog meer dan de helft van de betalingen aan de kassa contant werd betaald. Elektronische betalingen namen de afgelopen jaren sterk toe. Nederlanders verrichtten in 2025 circa 7 miljard kaartbetalingen in binnen- en buitenland.

DNB vindt het beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar houden van contant geld van groot belang. Zo behouden consumenten de keuze hoe ze willen betalen, kan iedereen zelfstandig blijven betalen en kan betaald worden als elektronische systemen tijdelijk niet werken. Om deze redenen werkt DNB samen met het Ministerie van Financiën aan het borgen van beschikbaarheid van contant geld en de algemene acceptatie.

DNB zet in op adequate basisinfrastructuur en brede acceptatie van contant geld. Het moet makkelijk en betaalbaar zijn en blijven om contant geld op te nemen, te gebruiken en af te storten. Dat houdt in dat er een solide, dekkend netwerk van geldautomaten is en dat gebruikers geen (of beperkte) kosten betalen voor opnemen of storten. Daarnaast is brede acceptatie van contant geld in winkels essentieel om te zorgen dat contant geld bruikbaar blijft. Ook in kleinere winkels en in de avonduren moet het mogelijk zijn om contant af te rekenen. De voorgestelde Wet chartaal betalingsverkeer (Wcb) en de aankomende EU legal tender verordening kunnen dit regelen. De uitdaging ligt de komende jaren in de uitwerking van de wetgeving zodat contant geld voor iedereen beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar blijft.

Stimuleren van innovaties in de betaalmarkt

Continue vernieuwingen zijn het nieuwe normaal in de betaalwereld: van digitale portemonnees (wallets), AI-agenten, tot programmeerbare transacties. In een wereld waarin mensen vaker digitaal met elkaar samenwerken, communiceren en handelen, verwachten individuen en bedrijven snelle, frictieloze en betrouwbare digitale betaaloplossingen. Nieuwe toepassingen spelen daarop in, maar kunnen ook risico's met zich meebrengen.

DNB geeft vernieuwingen graag de ruimte, zolang de stabiliteit en betrouwbaarheid van betalingen zijn veiliggesteld. Consumenten en bedrijven moeten hun betalingen kunnen doen zonder zich zorgen te hoeven maken over wat onder de motorkap gebeurt bij de verwerking van de transactie. Trends die de komende jaren onze aandacht hebben in het retail betalingsverkeer zijn het voorkomen van betaalfraude voor consumenten en winkeliers, de inzet van AI en de rol van wallets. Deze ontwikkelingen vergroten de noodzaak van digitale en betaalvaardige consumenten, omdat het betaallandschap omvangrijker en complexer wordt.

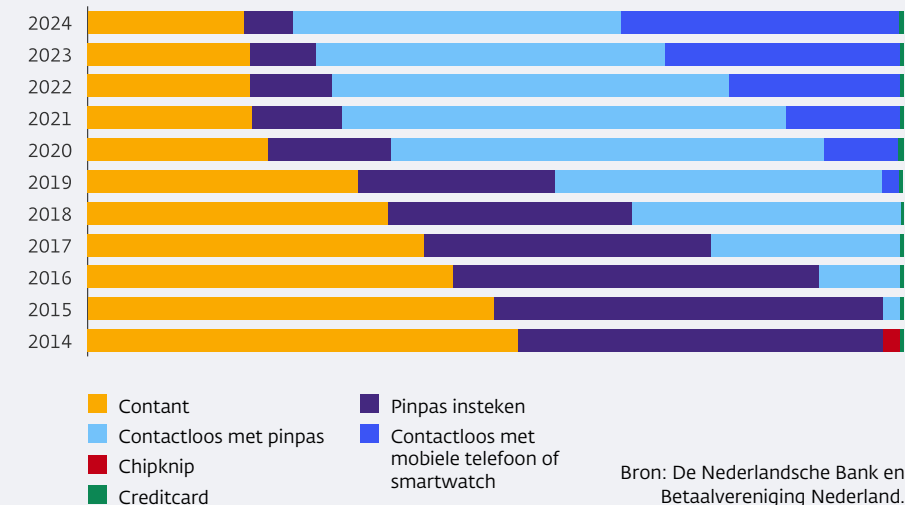
Ook op het internationale speelveld verandert de wereld van geld snel. Nieuwe digitale activa, zoals stablecoins, winnen terrein. In de Verenigde Staten worden stablecoins actief gestimuleerd om de internationale rol van de dollar te versterken. Europa wil daarentegen fragmentatie voorkomen, en zet in op een sterke Europese kapitaalmarkt en een soevereine euro. Het is daarom belangrijk dat de onderliggende betaalinfrastructuur voor financiële instellingen blijft meegroeien met de markttrends. Door onze eigen systemen toekomstbestendig te maken met inzet van nieuwe technologieën, zorgen we ervoor dat de financiële marktinfrastructuur klaar is voor de digitale wereld van morgen.

Particulier betalingsverkeer (retail)

Ambitie: Consumenten zijn goed geïnformeerd over vernieuwingen in betaalmiddelen en kunnen bewuste keuzes maken in het gebruik.

Steeds meer mensen willen met hun telefoon betalen. In 2019 gebeurde dat nog bij slechts 2% van alle betalingen aan de kassa, maar eind 2024 was dat aandeel al gestegen naar 34%. Mobiele betalingen vergroten voor sommigen het gebruiksgemak en zorgen vaak voor een snelle afhandeling aan kassa. De smartphone is in theorie de toegangspoort tot verschillende betaalinstrumenten: van debit- en creditkaarten tot bankenapps. Toch wordt dit potentieel voor diverse soorten mobiele betalingen in de praktijk nog niet volledig benut, omdat betaaldienstverleners lange tijd geen toegang kregen tot de ingebouwde faciliteiten in iOS-telefoons.

Figuur 3 Hoe betalen we aan de kassa?

DNB juicht toe dat verschillende type betaalinstrumenten de technologie voor contactloze betalingen nu in alle telefoons kunnen gebruiken. Dankzij eisen van de Europese Commissie is de toegang tot de zogeheten Near Field Communication (NFC) antenne opengesteld voor derde partijen. Hierdoor kunnen meer aanbieders van wallets of apps hun betaalinstrumenten aanbieden voor de (iOS)-smartphone, en hetzelfde gebruiksgemak bieden.

Een breder aanbod van wallets en apps vergroot de weerbaarheid van het betalingsverkeer voor mobiele betalingen. Bovendien voorkomt het nieuwe afhankelijkheden van enkele BigTech-bedrijven. Zonder alternatieven in de markt kunnen deze een machtsconcentratie met hun wallets krijgen. Hierdoor kunnen prijsstijgingen en ongewenste afhankelijkheden ontstaan. DNB juicht daarom innovaties en de komst van nieuwe partijen met wallets toe, omdat dit de toegankelijkheid, efficiëntie en betaalbaarheid van het betalingsverkeer verbetert. Naast alle marktinitiatieven komt er een European Digital Identity Wallet (EUIDW). Deze is te gebruiken voor de opslag van identificatiebewijzen en werkt ook als authenticatiemiddel bij betalingen. Momenteel wordt onderzocht of deze wallet gebruikt kan worden voor het doen van betalingen.

Een groter aanbod van betaalinstrumenten en methodes kan het betalingsverkeer weerbaarder maken, maar vergroot ook de complexiteit. Dit kan voor verwarring zorgen bij eindgebruikers. Voor vertrouwen in het betalingsverkeer is het van belang dat eindgebruikers voldoende geïnformeerd zijn over de verschillende kenmerken en kosten van betaalinstrumenten, zodat ze zoveel mogelijk een bewuste keuze kunnen maken welke middelen ze gebruiken en accepteren. Dat geldt ook voor de data die worden gedeeld in wallets. Betaalgegevens zijn persoons-gevoelige informatie, maar voor consumenten is niet altijd inzichtelijk hoe verschillende wallets hiermee omgaan. DNB vindt zoveel mogelijk openheid hierover gewenst. Voor winkeliers is meer transparantie nodig over de tarieven die voor de acceptatie van betaalinstrumenten en de verwerking van transacties in rekening worden gebracht. Deze transparantie biedt hen

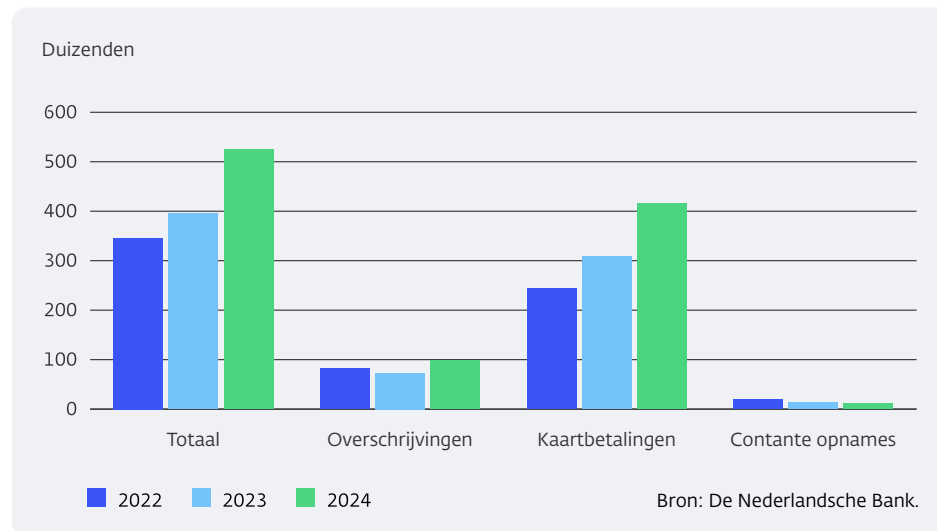
de optie om gerichtere keuzes te maken over welke betaalmethodes zij aanbieden. Ook stimuleert het de concurrentie onder betaaldienstverleners.

DNB streeft naar betaalvaardige consumenten en winkeliers.

Betaalvaardige gebruikers kennen de voor- en nadelen van verschillende betaalinstrumenten, waaronder debit- en creditkaarten, online betaal-instrumenten, overboekingen en machtigingen of producten als Buy Now Pay Later (BNPL). Voor- en nadelen gaan over bijvoorbeeld kopersbescherming, snelheid van afwikkeling, of andere voorwaarden en kosten. Uit DNB-onderzoek blijkt dat Nederlanders gemiddeld een 6,0 scoren voor hun betaalvaardigheid op basis van twintig stellingen. Daar zien wij ruimte voor verbetering, met name onder bepaalde doelgroepen. Betaalvaardigheid richt zich ook op risico's. Betaalvaardige consumenten en winkeliers zijn zich bewust van signalen die duiden op spoofing of phishing-activiteiten door criminelen. DNB gaat daarom de thema's geld en (veilig) betalen agenderen bij alle deelnemers aan het betalingsverkeer. Waar mogelijk werken we samen met de Autoriteit Financiële Markten. De AFM gaat vanaf uiterlijk november 2026 toezicht houden op de sector die achteraf betalen (BNPL) faciliteert. Uiteraard benutten we ook de Nieuwe Schatkamer in het DNB-kantoor, waar bezoekers op een laagdrempelige manier kennismaken met betalingsverkeer.

Ambitie: Betaalfraude is teruggedrongen door samenwerking in en met de sector.

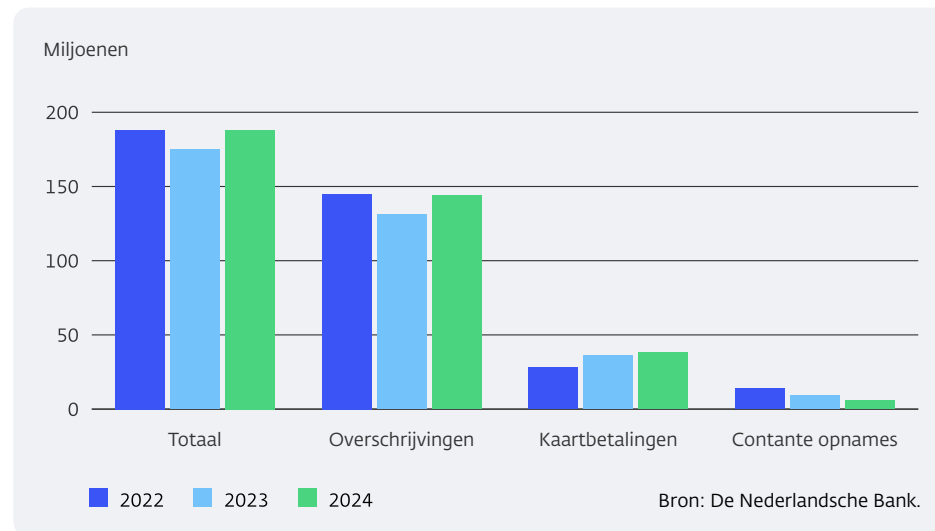
Fraudepreventie vraagt om gecoördineerde actie en scherpste van alle spelers in de betaalketen. Fraude en oplichting bij betaaltransacties zijn een groeiend probleem. Incidenten verschuiven van kaartbetalingen naar online betalingen, die onbedoeld met toestemming van eindgebruikers plaatsvinden en waarbij het veelal draait om grotere bedragen. Een effectieve aanpak vergt dat betaaldienstverleners anticiperen op de nieuwe verschijningsvormen die criminelen gebruiken. Samenwerking tussen de verschillende partijen in de keten is daarbij essentieel. DNB levert betrouwbare fraudecijfers, monitort en agendeert fraudethema's in het MOB.

Figuur 4 Meer mensen krijgen te maken met fraude

Gezamenlijke campagnes helpen om het bewustzijn onder consumenten te vergroten over frauderisico's. Deepfake video's en stemklonen zijn steeds moeilijker te onderscheiden van echte personen, waardoor mensen verleid kunnen worden om persoonlijke bankgegevens te delen of zelfs geld over te maken naar criminelen. Ook bedrijven zijn blijvend doelwit van criminelen die, al dan niet met behulp van AI, in staat zijn om facturen of betaallinks zo na te bootsen dat ze origineel lijken.

Banken innoveren mee om fraude bij hun klanten te voorkomen.

Goede voorbeelden die al in gang zijn gezet zijn: verificatie van begunstigen (IBAN-naam check), het instellen van limieten voor overboekingsbedragen en heldere informatie over hoe en waarvoor de bank contact met je opneemt. Nederlandse banken blijven met zulke innovaties in Europees verband vooroplopen. De nieuwe Europese wetgeving voor betaaldiensten (PSR/PSD3) zorgt dat de verdeling van verantwoordelijkheden tussen betaaldienstverleners en consumenten in het hele eurogebied in balans komt.

Figuur 5 De hoogste bedragen worden buitgemaakt bij overboekingen

Ambitie: Betaaldienstverleners zijn transparant over AI gebruik, leggen het uit en beheersen de risico's.

De opkomst van AI biedt nieuwe kansen in het betalingsverkeer en leidt tegelijkertijd tot nieuwe vragen over verantwoordelijkheid.

Denk bijvoorbeeld aan nieuwe betaalmethodes via *agentic payments*. AI-agenten zoeken in opdracht van een klant naar een specifiek product zoals een bepaald type sneakers en kopen deze automatisch als de prijs onder een bepaald bedrag uitkomt. Dit soort innovaties maken online betalen nog laagdrempeliger, maar roepen ook nieuwe vragen op. Wat gebeurt er als een aankoop fout gaat, bijvoorbeeld door fraude of een technische storing? Wie is dan verantwoordelijk: de consumenten of de betaaldienstverlener? De komende jaren moeten hier duidelijke afspraken over worden gemaakt binnen de sector.

AI kan positief bijdragen aan tal van betaalprocessen mits het verantwoord wordt toegepast. Zelflerende algoritmes kunnen ongebruikelijke transacties sneller herkennen en daarmee fraude voorkomen. Dit is niet nieuw, maar van groeiend belang in een tijd waarin cybercriminaliteit groeit en internationaliseert. Ook kunnen banken hun dienstverlening dankzij AI-toepassingen meer servicegericht toesnijden op hun verschillende type klanten met elk hun eigen behoeftes.

Als betaaldienstverleners gebruik maken van AI moeten zij voldoen aan een aantal eisen voor verantwoord gebruik (Europese AI Act). Deze zien toe op transparantie, uitlegbaarheid en actieve risicobeheersing, vooral rond datakwaliteit, privacy en het voorkomen van discriminatie. De betaaldienstverlener blijft verantwoordelijk voor de beslissingen die AI neemt en is aansprakelijk voor schade die door deze systemen wordt veroorzaakt.

Ambitie: Vernieuwingen op het gebied van contant geld dragen bij aan beschikbaarheid, veiligheid en betaalbaarheid van contant geld.

Samen met de ECB werkt DNB aan een nieuwe serie euro-bankbiljetten met een volledig nieuw ontwerp. De biljetten worden aantrekkelijker, herkenbaarder en inclusiever voor alle Europeanen - ook voor mensen met een visuele beperking. Daarnaast werken we aan kenmerken die vervalsing bemoeilijken in het nieuwe bankbiljet en aan manieren om de impact van bankbiljetten op het milieu te verminderen, bijvoorbeeld door de levensduur te verlengen.

Vernieuwing bij marktpartijen in de contantgeldketen blijft nodig en draagt bij aan de bereikbaarheid. Denk aan een gesloten kassasysteem dat de verwerking van contant geld aan de kassa automatiseert en een flexibele kleine geldautomaat die snel kan worden ingezet. In de komende jaren wordt het voor winkeliers eenvoudiger cash-in-shop aan te bieden zodat mensen contant geld kunnen pinnen aan de kassa zonder een product te kopen.

Betalingsverkeer tussen financiële instellingen (wholesale)

Interbancaire betalingen zijn gestoeld op centralebankgeld, het fundament van ons geldstelsel. In tegenstelling tot tegoeden bij commerciële banken kent centralebankgeld geen tegenpartijrisico. Het is een directe vordering op de centrale bank als publieke instelling. Dat maakt het de veiligste vorm van geld. Banken moeten een klein deel van hun kortlopende verplichtingen als reserve aanhouden in centralebankgeld bij de centrale bank. Banken gebruiken dit geld voor transacties onderling. Daarnaast kunnen zij tegen onderpand flexibel krediet ontvangen van de centrale bank, wat essentieel is om liquiditeit in de dagelijkse betaalmarkt te waarborgen en financiële schokken op te vangen. Zo vormt centralebankgeld de hoeksteen van het moderne geldstelsel.

Om de dagelijkse stroom van geld in Europa veilig en snel af te wikkelen, verbetert het Eurosysteem continu haar cruciale infrastructuur; de TARGET-diensten. TARGET verbindt centrale banken en zo'n 40.000 financiële instellingen in heel Europa en biedt verschillende diensten, waaronder interbancaire betalingen, instant payments en effectenverkeer. Het samenbrengen van al deze diensten versterkt de integratie van de Europese kapitaalmarkten. Waar particuliere betalingen zich kenmerken door een grote hoeveelheid transacties met een lage waarde zijn betalingen tussen financiële instellingen het tegenovergestelde; een kleine hoeveelheid transacties met een hogere waarde. In Nederland gaat het om circa 4 miljoen transacties per jaar met een totale waarde van bijna EUR 24.000 miljard. Dat is goed voor zo'n 5% van de totale waarde van het interbancaire betalingsverkeer in de Eurozone. Voor betalingen naar landen buiten de Eurozone wordt gebruik gemaakt van een netwerk van correspondentbanken, waarbij het berichtenverkeer wordt gefaciliteerd door een netwerkleverancier (Swift). Voor Nederland zijn de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk de belangrijkste landen voor dit soort betalingen.

Het gebruik van vreemde valuta wordt in toenemende mate gezien als een ongewenste afhankelijkheid. Sommige landen stimuleren hun nationale valuta met als doel hun geopolitieke machtsmiddelen uit te breiden. In dit dynamische tijdsgewricht zet DNB zich in voor het strategische belang van de euro. Daarom maken we ons Europees centralebankgeld toekomstbestendig, zodat het vertrouwen en stabiliteit kan blijven bieden. Tegelijkertijd stimuleren we innovatie in de markt zodat de Europese kapitaalmarkt competitief en aantrekkelijk blijft.

Ambitie: Het systeem van centrale bankdiensten groeit mee met innovaties in het betalingsverkeer.

DNB werkt aan behoud van vertrouwen door TARGET mee te laten groeien met de trend van de 24/7 economie. De behoefte aan geld en financiële activa is continu aanwezig. De wereld is steeds meer digitaal verbonden en economische activiteiten zijn niet meer afhankelijk van de plek waar men zich op de wereld bevindt. DNB zet zich in voor het verruimen van de beschikbaarheid van de TARGET-diensten voor liquiditeitsmanagement en interbancaire betalingen. Ook niet-bancaire betaaldienstverleners, die een steeds grotere rol spelen in het betalingsverkeer, kunnen inmiddels toegang krijgen voor het doen van betalingen. Om betalingen in TARGET weerbaar te houden, moeten grote deelnemers vanaf maart 2026 hun dataverbinding via twee verschillende netwerken regelen, net als centrale banken. DNB maakt zelf ook gebruik van twee verschillende netwerkverbindingen.

Ambitie: Betalingen naar niet-eurolanden zijn sneller en goedkoper geworden.

DNB maakt snelle betalingen buiten het eurogebied mogelijk, door het instant payment systeem te koppelen aan vergelijkbare buitenlandse systemen. Binnen het Eurosysteem wordt voor instant payments gebruik gemaakt van TARGET Instant Payment Settlement (TIPS). Sinds 2025 ondersteunt het naast euro's ook betalingen in andere Europese valuta's, zoals Zweedse en Deense kronen. Om de Europese autonomie te versterken is het wenselijk om TIPS breder te koppelen aan instant payment systemen binnen en buiten Europa. Een concreet voorbeeld is de verbinding met het Indiase UPI. Deze koppelingen zijn tevens gericht op het verlagen van kosten en het vergroten van de weerbaarheid en snelheid van het internationale betalingsverkeer in lijn met de G20-doelstellingen voor grensoverschrijdende betalingen.

Ambitie: Centralebankgeld is beschikbaar voor het afwickelen van DLT-transacties (wCBDC).

Een significante trend is het toenemende gebruik van Distributed Ledger Technology (DLT) in het betalings- en effectenverkeer (zie Box 2).

Met behulp van deze techniek kunnen gegevens over financiële transacties en eigendommen worden bijgehouden zonder centrale partij. Deelnemers vormen dan samen één platform met als het ware een gemeenschappelijke boekhouding. Financiële instellingen experimenteren op DLT-platformen volop met het digitaal representeren (tokeniseren) van traditionele financiële activa. Deelnemende marktpartijen kunnen deze getokeniseerde activa snel en gemakkelijk verhandelen op deze platformen.

DNB maakt zich sterk voor duidelijke wetgeving voor het toepassen van DLT. DNB toetst of de huidige Nederlandse wetgeving hiervoor voldoende ruimte biedt. Internationaal zetten verschillende landen stappen om juridische kaders te creëren die tokenisatie rechtszekerheid bieden. We volgen deze initiatieven uit andere landen en zetten ons in voor harmonisatie van de DLT-wetgeving. Hiervoor hebben we nauw contact met marktpartijen, juridische experts en toezichthouders.

DNB wil het afwickelen van transacties op DLT-platformen in centrale-bankgeld mogelijk maken. Dit concept staat bekend als wholesale Central Bank Digital Currency (wCBDC). Het biedt financiële instellingen, die toegang hebben tot centralebankgeld, de mogelijkheid om op decentrale platforms de meest veilige vorm van geld te gebruiken en een betaling onherroepelijk en definitief uit te voeren. De uitdaging ligt in het ontwerpen van een toekomstbestendig systeem. DNB werkt hiervoor intensief samen met het Eurosysteem en zal Nederlandse marktpartijen actief betrekken bij het ontwerp van dit nieuwe systeem.

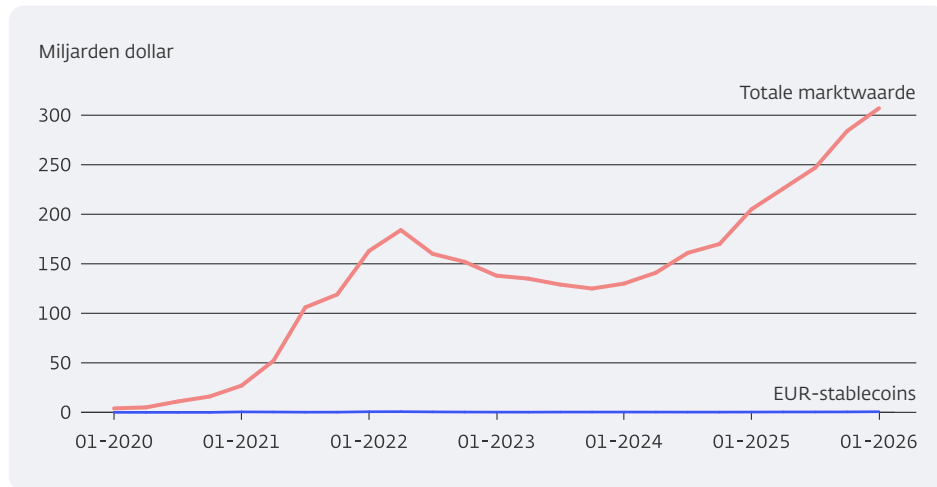
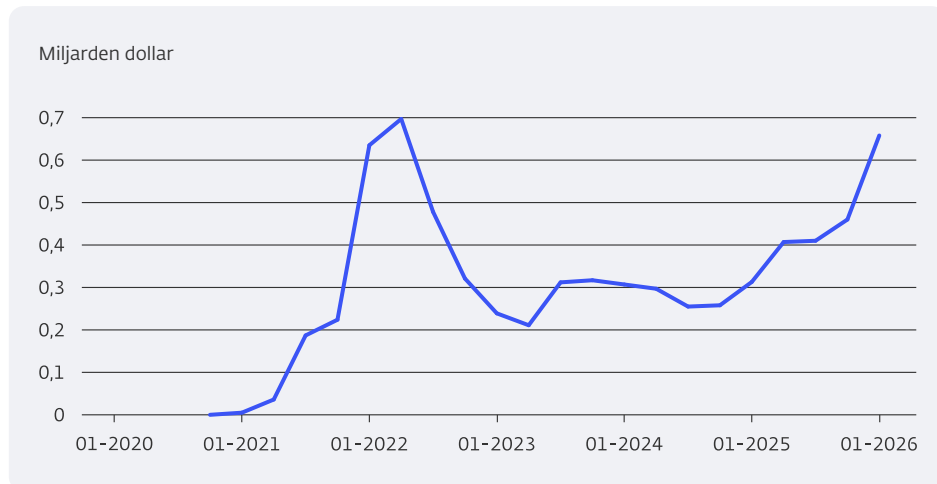
Wholesale CBDC vormt een anker voor betalingen van Europese digitale activa en levert zo een bijdrage aan de realisatie van de Spaar- en Investeringsunie (SIU). Het biedt een veilig en uniform betaalmiddel op DLT-platformen, waarop Europese digitale activa verhandeld kunnen worden. Het is het enige betaalmiddel dat volledig vrij is van krediet- en liquiditeitsrisico. Geen enkel privaat alternatief kan deze zekerheid bieden. Daarmee voorkomt wCBDC fragmentatie van verschillende betaaloplossingen tussen DLT-platformen en ondersteunt het de innovatieve kracht van Europa, zonder concessies te doen aan vertrouwen en veiligheid. Een meer geïntegreerde kapitaalmarkt maakt de handel met en binnen Europa gemakkelijker, versterkt de internationale rol van de euro en vergroot de strategische autonomie van Europa. Het Eurosysteem wil op korte termijn een eerste oplossing bieden om verschillende private DLT-platformen te verbinden met TARGET Services. De centrale banken in het Eurosysteem gaan dit als dienst aanbieden onder de naam Pontes (Latijn voor 'bruggen'). Hiervoor werken we nauw samen met Nederlandse marktpartijen om ervoor te zorgen dat de oplossing aansluit bij hun behoeften en operationele processen.

Ambitie: Europese stablecoins en andere commerciële vormen van digitaal geld krijgen volop ruimte zich in de markt te bewijzen.

Naast centralebankgeld ziet DNB ruimte voor andere vormen van digitaal geld die kunnen bijdragen aan een beter betalingsverkeer.

Idealiter ontstaat een veelzijdig ecosysteem waarin publieke en private betaalmiddelen naast elkaar bestaan en elk vanuit hun eigen kracht bijdragen aan het succes van de Europese Spaar- en Investeringsunie. DNB beoogt een toekomstbestendig ecosysteem te creëren waarvan de onderdelen goed met elkaar verbonden zijn. Stablecoins worden nu vooral gebruikt voor het aan- en verkopen van crypto's. Tegelijkertijd zien steeds meer traditionele financiële instellingen in Europa en daarbuiten mogelijkheden om ze in hun eigen dienstverlening toe te passen, bijvoorbeeld voor grensoverschrijdende betalingen of betalingen van digitale activa. Mede daarom heeft de EU de Markets in Crypto Assets verordening (MiCAR) ontwikkeld. Het is nu mogelijk om in Europa op gereguleerde wijze stablecoins uit te geven en DNB houdt daar sinds 2024 toezicht op.

Voor gebruik in Europa hebben EUR-stablecoins de voorkeur boven stablecoins die een andere valuta vertegenwoordigen of die (deels) buiten de EU opereren. Het gebruik van niet-Europese stablecoins kan namelijk leiden tot valutasubstitutie of strategische afhankelijkheden van buitenlandse infrastructuren en daarmee de monetaire soevereiniteit en financiële stabiliteit in Europa ondermijnen. Daarom verdient de inzet van gereguleerde EUR-stablecoins de voorkeur. Dit voorkomt tevens risico's die ontstaan bij internationale stablecoins die via multi-issuance-modellen onder uiteenlopende juridische kaders worden uitgegeven. Naast stablecoins zouden ook andere digitale geldvormen zich moeten kunnen ontwikkelen, zoals getokeniseerde bankdeposito's. Op die manier kan digitaal geld in Europa groeien en bloeien, waarbij de centrale bank als anker van vertrouwen blijft functioneren.

Figuur 6 De totale marktwaarde van stablecoins neemt toe...**Figuur 7 ... maar EUR-stablecoins zijn hier een fractie van****Box 2 De opkomst van nieuwe digitale activa en geld**

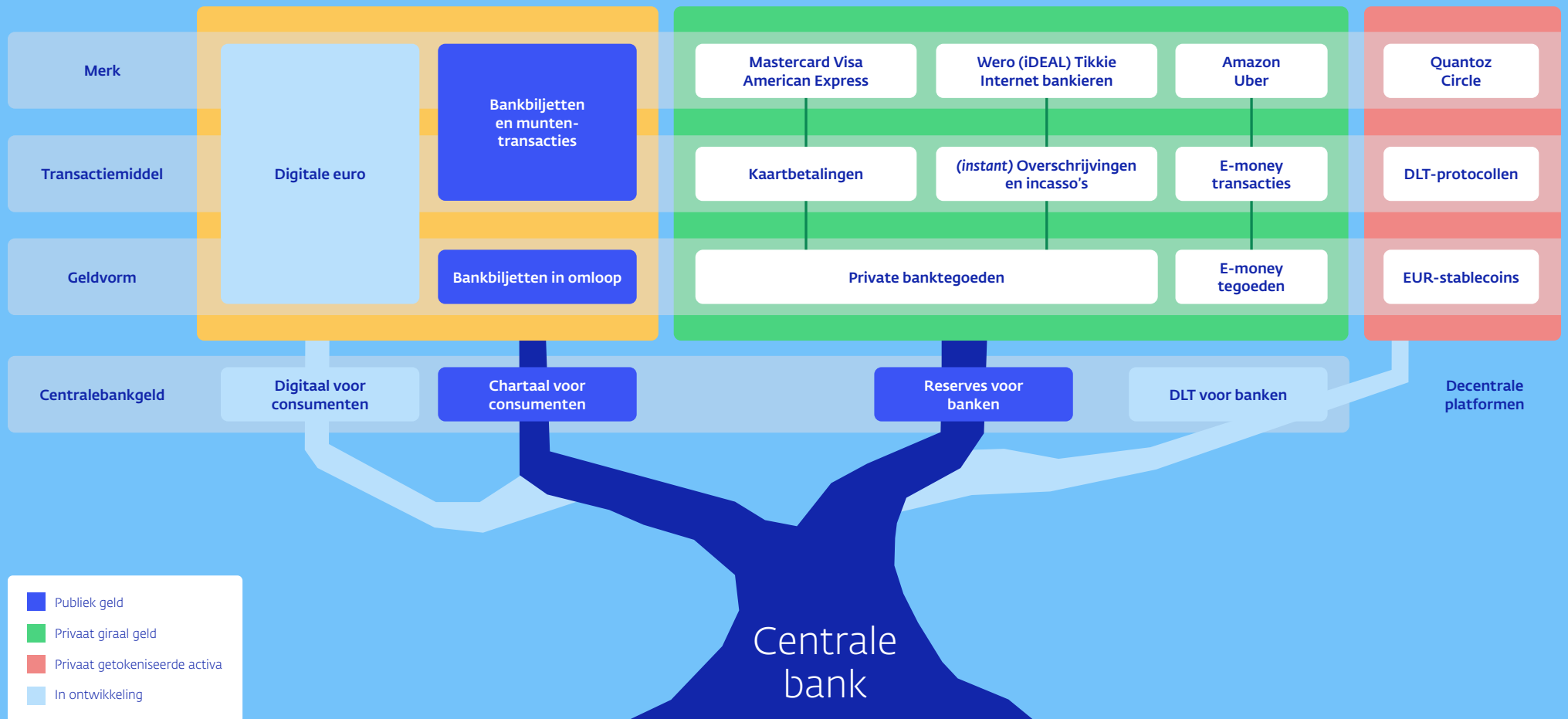
Distributed Ledger Technology (DLT) is een techniek waarbij gegevens niet in één centrale database worden opgeslagen, maar in een netwerk van computers. Deze computers werken samen om transacties vast te leggen en te controleren. Met behulp van tokens kunnen eigendommen, zoals geld of financiële activa, digitaal worden vastgelegd en overgedragen. Dit proces heet tokenisatie.

Geld kan op verschillende manieren worden getokeniseerd. Twee belangrijke vormen zijn stablecoins en getokeniseerde bankdeposito's. Stablecoins zijn tokens die de waarde van een fiatvaluta (zoals euro of dollar) volgen. Ze zijn ontworpen om een stabiele waarde te behouden zodat ze altijd kunnen worden ingewisseld tegen gelijke waarde. In Europa moeten gereguleerde stablecoins worden gedekt door hoogwaardige geldmarktproducten of bankdeposito's, zoals vastgelegd in MiCAR. Getokeniseerde bankdeposito's zijn digitale representaties van traditionele bankdeposito's, uitgegeven door een bank.

Ook centrale banken kunnen geld beschikbaar stellen voor betalingen in een DLT-netwerk. In het betalings- en effectenverkeer tussen financiële instellingen wordt dit wholesale Central Bank Digital Currency (wCBDC) genoemd. Het grote verschil tussen stablecoins en wCBDC is dat wCBDC centralebankgeld is, terwijl stablecoins door private partijen worden uitgegeven. Bij stablecoins loopt de houder tegenpartijrisico. Bovendien is er een liquiditeitsrisico: om stablecoins te verkrijgen moeten deze eerst worden ingekocht bij de uitgever, en later weer verkocht.

Belangrijk om te weten: wCBDC is niet hetzelfde als de digitale euro. wCBDC is centralebankgeld voor financiële instellingen die het willen gebruiken voor transacties met getokeniseerde financiële activa, zoals digitale obligaties, en aangesloten zijn op het centralebanksysteem. De digitale euro is daarentegen bedoeld als digitale variant van contant geld, om online (en offline) aan de kassa mee te betalen. Hiervoor is geen DLT-netwerk nodig.

Vertrouwen als basis voor geld

Taxonomie lijst

Retail betalingsverkeer

Betalingen tussen consumenten, bedrijven en overheden.

Wholesale betalingsverkeer

Betalingen tussen financiële instellingen, bijvoorbeeld interbancaire transacties. Een deel van deze transacties vindt plaats in centralebankgeld in TARGET services.

Advanced Redteaming (ART)

Een modulair raamwerk van DNB voor gesimuleerde cyberaanvallen waarmee financiële instellingen vrijwillig hun cyberweerbaarheid testen aan de hand van realistische, op dreigingsinformatie gebaseerde scenario's. Het is ontwikkeld als flexibele aanvulling op TIBER, zie ook TIBEREU.

Correspondentbanken

Banken die namens andere (meestal buitenlandse) banken activiteiten uitvoeren in landen of valuta's waartoe die andere banken zelf geen directe toegang hebben. Zij houden hiervoor rekeningen aan in lokale valuta's en faciliteren daarmee bijvoorbeeld internationale overschrijvingen en valutawissels.

Distributed Ledger Technology (DLT)

Een gedecentraliseerd systeem voor het vastleggen en delen van eigendomsgegevens, over geld of activa, via een netwerk van computers in plaats van één centrale database.

European Digital Identity Wallet (EUIDW)

Een door de EU geïnitieerde digitale oplossing waarmee burgers veilig hun persoonlijke gegevens kunnen delen.

European Payments Alliance (EuroPA)

Een samenwerkingsverband van nationale mobiele betaaloplossingen in Europa (Italië, Spanje, Portugal, Griekenland, Polen, Denemarken, Finland en Noorwegen) met als doel deze interoperabel te maken.

European Payments Initiative (EPI)

Een consortium van Europese banken uit Duitsland, Frankrijk, België, Luxemburg en Nederland dat als doel heeft een pan-Europees betaalmiddel te ontwikkelen, inclusief een digitale portemonnee voor fysieke en online betalingen. Zie ook Wero.

Getokeniseerde deposito's

Digitale representaties van bankdeposito's aan toonder op een DLT-platform, uitgegeven door een bank.

Instant payments

Betalingen die binnen enkele seconden op de rekening van de ontvanger staan, op elk moment van de dag.

International Bank Account Number (IBAN)

Een gestandaardiseerd formaat voor bankrekeningnummers binnen Europa en andere landen. Het zorgt voor uniforme identificatie van rekeningen bij grensoverschrijdende en binnenlandse betalingen, waardoor fouten bij overboekingen worden verminderd en verwerking efficiënter verloopt.

Markets in Crypto-Assets Regulation (MiCAR)

EU-verordening die regels stelt voor crypto-assets, waaronder stablecoins.

Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB)

Een overlegplatform, voorgezeten door DNB, waarin organisaties betrokken bij het aanbieden en afnemen van betaaldiensten zich inzetten voor een veilig, betrouwbaar, toegankelijk en efficiënt betalingsverkeer voor iedereen.

Near Field Communication (NFC)

Een technologie waarmee apparaten draadloos gegevens kunnen uitwisselen over korte afstanden (meestal <10 cm). Het wordt veel gebruikt voor contactloze betalingen, bijvoorbeeld via betaalpassen of telefoons.

Payment Services Directive 3 (PSD3)

Voorgestelde herziening van de Europese richtlijn voor betaaldiensten, gericht op modernisering en betere bescherming van consumenten.

Payment Service Regulation (PSR)

Een nieuw EU-regelgevingskader dat parallel aan PSD3 wordt ingevoerd. Waar PSD3 vooral toezicht regels bevat, harmoniseert PSR de operationele regels voor betaaldienstverleners, met als doel consumentenbescherming te versterken, frauderisico's te verkleinen en gelijke voorwaarden (level playing field) voor banken en niet-banken te creëren.

Phishing

Pogingen van malafide partijen om via misleidende berichten persoonlijke gegevens of inloggegevens van slachtoffers te verkrijgen.

Social engineering

Manipulatietechnieken waarbij criminelen mensen misleiden om vertrouwelijke informatie prijs te geven of handelingen te verrichten. De kwetsbaarheid ligt hier bij de mens zelf en niet bij het systeem.

Spaar- en investeringsuni (SIU)

Een initiatief van de Europese Commissie met als doel een geïntegreerde markt voor sparen en beleggen binnen de EU te creëren. Door barrières tussen nationale markten te verminderen, beoogt de SIU de grensoverschrijdende toegang tot financiële producten te verbeteren en zo bij te dragen aan een efficiëntere inzet van kapitaal binnen de EU.

Spoofing

Het vervalsen van communicatie waarbij malafide partijen zich voor doen als een betrouwbare of bevoegde partij om slachtoffers te misleiden.

Stablecoins

Cryptovaluta die een stabiele waarde proberen te behouden ten opzichte van een traditionele valuta. Uitgevers van deze munten koppelen de waarde door de positie af te dekken met bepaalde activa. In Europa zijn stablecoins gereguleerd in [MiCAR](#).

T2

TARGET dienst waarin interbancaire transacties worden afgewikkeld in centralebankgeld.

TARGET services

Een geïntegreerde set van marktinfastructuren van het Eurosysteem voor onderpandbeheer en afwikkeling van betalingen en effecten in centralebankgeld. TARGET Services omvat o.a. T2, T2S, TIPS.

TARGET2-Securities (T2S)

TARGET dienst waarin effecten worden afgewikkeld tegen betaling in centralebankgeld.

TARGET Instant Payment Settlement (TIPS)

TARGET dienst voor de afwikkeling van instant payments in centralebankgeld, 24/7 en binnen enkele seconden.

Threat Intelligence Based Ethical Red Teaming (TIBEREU)

Een Europees raamwerk voor gecontroleerde, realistische cyberaanvallen dat financiële instellingen helpt hun cyberweerbaarheid systematisch te beoordelen en te versterken.

Tokenisatie

Het digitaal representeren van activa (zoals geld en effecten) op een DLT-platform.

Toonbankbetalingsverkeer

Betalingen aan de kassa.

Wero

Een pan-Europese digitale portemonnee ontwikkeld door het EPI-consortium. Wero ondersteunt online en P2P-betalingen en is bedoeld als alternatief voor internationale kaartnetwerken. Op de lange termijn ondersteunt Wero mogelijk ook fysieke betalingen.

Wholesale Central Bank Digital Currency (wCBDC)

Digitaal centralebankgeld dat beschikbaar is op DLT-platformen.

De Nederlandsche Bank N.V.
Postbus 98, 1000 AB Amsterdam
020 524 91 11
dnb.nl

Volg ons op:

 Instagram

 LinkedIn

 X

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM